

УДК 368.03

DOI:10.5281/zenodo.11913036

В.Р. Губа, здоб. ступ. PhD (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)

С.Я. Кісь, д-р екон. наук, проф. (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність дослідження управління ризиками страхових компаній в умовах цифровізації в контексті європейської інтеграції зумовлена цілим рядом важливих факторів, які вказують на зростаючу потребу у вдосконаленні підходів до ризик-менеджменту в цій сфері. Основними з таких факторів є:

1) Регуляторні вимоги та стандарти ЄС: Європейський Союз активно розробляє та впроваджує стандарти і нормативи, які стосуються управління ризиками в страхових компаніях. Так, директива Solvency II є ключовим документом, що визначає вимоги до капіталу та управління ризиками, забезпечуючи фінансову стійкість та захист інтересів споживачів. В умовах інтеграції до європейського ринку, страхові компанії повинні адаптувати свої процеси управління ризиками до нових вимог, що включає інтеграцію цифрових технологій та підвищення прозорості діяльності.

2) Цифровізація та інновації: цифрові технології, такі як штучний інтелект, блокчейн та великі дані, революціонізують страхову галузь. Вони не тільки змінюють спосіб надання послуг, а й генерують нові типи ризиків, зокрема кіберризиків. Управління цими ризиками вимагає інноваційних підходів та впровадження сучасних технологічних рішень, що підвищують ефективність та адаптивність страхових компаній.

3) Конкурентоспроможність на європейському ринку: європейський страховий ринок є висококонкурентним, і компанії, які ефективно управляють ризиками за допомогою цифрових технологій, мають значні переваги. Вдосконалене управління ризиками дозволяє знижувати витрати, підвищувати якість послуг та швидко реагувати на зміни ринку, що є критично важливим для збереження конкурентоспроможності.

4) Соціально-економічний вплив та стійкість: страхові компанії відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку, забезпечуючи фінансову стабільність для бізнесу та приватних осіб. В умовах цифровізації управління ризиками стає важливим фактором

забезпечення стійкості компаній до різних шоків та невизначеностей, що сприяє загальній стабільності економічної системи [1].

5) Гармонізація практик управління ризиками: європейська інтеграція передбачає гармонізацію практик управління ризиками серед країн-членів. Це забезпечує уніфікацію підходів, підвищує взаємну довіру між ринками, сприяє інтеграції на рівні ЄС. Дослідження в цій сфері допомагають визначити кращі практики управління ризиками, які можуть бути впроваджені у всіх країнах ЄС.

6) Вимоги до прозорості та звітності: зростаюча увага до прозорості та звітності в ЄС вимагає від страхових компаній впровадження сучасних систем моніторингу та звітування про ризики. Це підвищує довіру споживачів та регуляторів, сприяючи кращій взаємодії з ринком та підвищенню загальної стійкості галузі [2].

Таким чином, дослідження управління ризиками страхових компаній в контексті європейської інтеграції є надзвичайно актуальним, бо сприяє адаптації фірм до нових регуляторних вимог, впровадженню інноваційних технологій, підвищенню конкурентоспроможності, забезпеченню соціально-економічної стабільності та гармонізації практик управління ризиками на європейському рівні.

Розробка та впровадження інноваційних підходів і методів для управління ризиками страхових компаній в умовах цифровізації, з метою підвищення стійкості, конкурентоспроможності та адаптивності до європейських стандартів і регуляторних вимог, має кілька ключових особливостей, зокрема: 1) Інтеграція передових технологій: використання таких технологій, як штучний інтелект (ШІ), машинне навчання, блокчейн та великі дані для аналізу та прогнозування ризиків. Ці технології допомагають автоматизувати процеси оцінки ризиків, виявлення аномалій і шахрайства, а також підвищують точність прогнозів [3]; 2) Гнучкість та адаптивність: розробка систем управління ризиками, що можуть швидко адаптуватися до змін регуляторних вимог та ринкових умов. Це включає регулярне оновлення методик і політик управління ризиками, а також побудову моделей, здатних враховувати нові ризики та можливості [4]; 3) Посилений захист даних: умови цифровізації вимагають підвищеної уваги до кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації клієнтів та включають розробку надійних систем захисту даних і впровадження політик щодо управління інформаційною безпекою; 4) Відповідність європейським стандартам: забезпечення відповідності управління ризиками з нормами та стандартами ЄС, такими як Solvency II, які визначають вимоги до капіталу та управління ризиками для страхових компаній. Це передбачає адаптацію внутрішніх політик і процедур до європейських

регуляторних вимог; 5) Розробка комплексних стратегій: створення стратегій управління ризиками, що охоплюють всі аспекти діяльності компанії – від операційних до стратегічних ризиків. Це включає оцінку впливу цифрових трансформацій на всі рівні компанії та інтеграцію управління ризиками в корпоративну культуру; 6) Навчання та розвиток персоналу: підвищення кваліфікації працівників шляхом навчання новим методам та технологіям управління ризиками. Впровадження програм підготовки та сертифікації для фахівців з управління ризиками, що враховують сучасні цифрові виклики; 7) Моніторинг та звітність: встановлення систем постійного моніторингу ризиків і регулярної звітності. Використання інструментів для візуалізації даних та створення дашбордів для надання керівництву актуальної інформації про ризики в режимі реального часу; 8) Налагодження співпраці з іншими страховими компаніями, регуляторами та технологічними партнерами для обміну знаннями та кращими практиками управління ризиками. Це дозволяє вчасно виявляти нові загрози та розробляти колективні заходи для їхньої нейтралізації [5; 6]. Ці особливості дозволяють страховим компаніям ефективно реагувати на виклики цифровізації, підтримувати свою конкурентоспроможність на європейському ринку та забезпечувати стійкий розвиток у відповідності до сучасних вимог і стандартів.

Інформаційні джерела

1. Глухова В., Крот Л. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. Економіка та суспільство, 54. 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>
2. Жабинець О. Й. Проблема класифікації ризиків страхових компаній: наукові підходи і законодавчі ініціативи в умовах євроінтеграції. Науковий вісник ЛДУМВС, 2, 2013. С. 38-46.
3. Loiko V., Voieva M. Управління фінансовими ризиками страхової компанії. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, 2(4), 2019. С. 21-29. <https://doi.org/10.32750/2019-0203>
4. Говорушко Т. А., Стецюк В. М., Толстенко О. Ю. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку. Монографія. К.: «Центр учбової літератури», 2012.
5. Khvostina I., Semerikov S., Yatsiuk O., Daliak N., Romanko O., Shmeltser E. Casual analysis of financial and operational risks of oil and gas companies in condition of emergent economy. CEUR Workshop Proceedings, 2713, 2020. P. 41-52.
6. Яцюк О.С. Основні шляхи мінімізації ризику неповернення фінансування санаційної заборгованості підприємства. Актуальні питання сучасної економічної науки: зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава, 2019. С. 513-515.